

más, nem kevésbé fontos részletkérdés volt az élénk és hasznos beszélgetésnek a tárgya, melyet *Pusztai Kálmán* (Kolozsvár) vezetett.

A büfé jellegű záró ebéd előtt *Rák Kálmán* DAB alelnök köszönte meg az öt országot képviselő résztvevők aktivitását, hozzájárulását a megbeszélések sikeréhez. Fontos kérdésekről esett szó, s éppen a személyes kontaktus és eszmecsere lehetősége tette igazán hasznossá az informatikáról és a tudományos műhelyek kapcsolat-rendszeréről foly-

tott konzultációt. A szinte feltartóztathatatlannul fejlődő technika nem teszi feleslegessé, sőt fokozottan igényli a kölcsönös megértést, a fontos szakmai, szakmapolitikai és kutatás-etikai kérdésekben az egyetértést. Ehhez az időszakos személyes találkozások nélkülözhetetlenek. Köszönet jár a résztvevők fáradozásáért, a szponzorok támogatásáért és a szervezők hibátlan munkájáért.

Rák Kálmán

Kihelyezett DAB vezetőségi ülés Szolnokon, a Repülőtishti Intézetben

Ez év tavaszán is folytatta a DAB azt a több éves gyakorlatot, hogy a kéthetenként rendszeres vezetőségi ülések egyikét félévenként a régió valamely tudományos–kulturális szempontból meghatározó településén tartsa meg. Most ráadásul kedves meghívásnak is eleget tett a testület: 1999. március 30-án a kihelyezett ülést a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (ZMNE) Repülőtishti Intézetében, Szolnokon tartotta.

A megérkezést és az Intézet vezetőinek rövid köszöntőjét követően — a már kialakult rend szerint — a zárt vezetőségi ülésre került sor. Ennek első napirendi pontjaként Pálincás Miklósné gazdasági igazgató tartott pénzügyi beszámolót a DAB 1998. évi gazdálkodásáról és ismertette az 1999. évi költségvetést. A vita, ill. beszélgetés során kiderült, a két évvel ezelőtti mélyponton túlhaladva a DAB-nak jelenleg nincsenek napi pénzügyi gondjai, köszönhetően a kissé nagyobb központi akadémiai támogatásnak, továbbá a sikeres pályázatoknak és az elmúlt időszak azon jelentős nemzetközi rendezvényeinek, amelyeknek a DAB adott otthont. A beszámolót és a terveket a vezetőség elfogadta.

A vezetőségi ülés második felében rövid tájékoztatók hangoztak el. Ezek témája volt az MTA Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Testületének munkája, az aktuális gondok

összegzése; a „Future of Physics and the Society” c. DAB és ATOMKI által közösen szervezett UNESCO workshop értékelése; és egyebek mellett a nyíregyházi polgármesternél tett — már-már tradicionális — látogatást elemző beszámoló.

A nyilvános ülést Németh Miklós ezredes a ZMNE Repülőtishti Intézet igazgatója, vendéglátónk nyitotta meg. Átadta Szabó Miklós rektor üdvözlését, és tolmácsolta személyes sajnálkozását, hogy az eredeti programtól eltérően külföldi távolléte miatt nem tudott a rendezvényen jelen lenni. Majd felkérte Sándor Vilmos egyetemi tanárt, a ZMNE oktatási rektorhelyettesét az egyetem szervezetének bemutatására. Áttekintette a magyar katonai felsőoktatás történetét, ismertette az egyetem jelenlegi felépítését, azon belül kijelölte a Repülőtishti Intézet helyét és szerepét az egyetem nappali alapképzésében és a tudományos kutatómunka végzésében. Szolnokon 1945 óta létezik különböző keretek között felsőfokú repülős képzés, melynek legfontosabb állomásai: 1949–1957 között Tiszti Iskolák; 1961–1967 között Kilián György Repülőtishti Iskola majd 1990-ig Kilián György Repülő Műszaki Főiskola; 1990–1996 között Szolnoki Repülőtishti Főiskola. A ZMNE 1996-ban jött létre, és a meglévő intézményt integrálta egy évig

főiskolai karként, majd 1997-től intézetként. Jelenleg a hadtudományi, illetve vezetés- és szervezéstudományi karok keretén belül három szakon — katonai vezető, gépészmérnök, villamosmérnök — folyik a képzés. A hallgatóság számára a megértést igényes kiviteli írásos ismertetőik is segítették.

Berényi Dénes, a DAB elnöke felhívta a figyelmet a régióban dolgozó tudósok, művészek, gondolkodók közös felelősségére az erőszak, a háború elkerülésében. Ehhez szükség van a személyes találkozásokra, s ehhez járulnak hozzá — remélhetőleg — a kihelyezett DAB vezetőségi ülések is. Hangsúlyozta Debrecen kiemelkedő integráló szerepét a magyar tudományban, kultúrában. Üdvözölte azt a törekvést, hogy a ZMNE a katonai jelleg hangsúlyozásán túllépve a nyilvánosság, az átláthatóság irányába kíván elmozdulni, valamint szerves alkotóelemévé óhajt válni a magyar felsőoktatásnak.

Ezt követően Szilágyi Tivadar egyetemi tanár, a ZMNE tudományos rektorhelyettese tartott rövid tájékoztatót „A hadtudomány helye a tudományok rendszerében” címmel. Az előadásból kiderült, jelenleg nem egyértelműen eldöntött kérdés magának a hadtudománynak a meghatározása, és különösen izgalmas kérdéseket vet fel annak taglalása, mennyiben önálló tudományterületről van szó, illetve milyenek a kapcsolódási pontjai. A „jövőkép” olyan védelemtudományt rajzol föl, amely a hadtudomány mellett — vele egyenértékűként — a rendvédelmi tudományt is tartalmazza. Az előadó felvetette a DAB vezetésének megfontolás céljából azt a javaslatát, hogy célszerű lenne egy ún. „védelmi szekció” vagy „védelmi szakosztály” megalakítása a DAB-on belül, amelynek gerincét a ZMNE Repülőtiszi Intézetben működő kollégák alkothatnák, természetesen a DAB regionális vonzáskörzetében lévő más érdekelt kutatókkal együtt.

A konkrét oktatási-kutatási folyamatokba avatta be a hallgatóságot a következő két előadó. Szabolcsi Róbert egyetemi docens a Fedélzeti rendszerek tanszék vezetője a villamosmérnök képzésről adott átfogó képet, ki-

emelve a 4 éves főiskolai szintű alapképzésben végzett munkájukat és az eredményes akkreditáció érdekében tett erőfeszítéseiket. Ugyanezen bemutatkozást, bemutatást tette meg Óvári Gyula egyetemi docens, a Repülő Sárkány-Hajtómű Tanszék vezetője a gépészmérnökképzésről. Látható, jogos büszkeséggel hívták fel az előadók a figyelmet az Intézet által április közepére szervezett „Kihívások a repüléstudományban a 3. évezred küszöbén” c. tudományos konferenciára, amelynek programját a jelenlévők rendelkezésére bocsátották.

Az előadásokat kötetlen beszélgetés zárta, amely során az elhangzó kérdések, illetve a kiegészítő hozzászólások a Repülőtiszi Intézet tevékenységének, oktató-nevelő munkájának teljesebb megismerését szolgálták. Szóba kerültek az informatikai infrastruktúra, a szoftverellátottság helyzete, az Intézet kapcsolatai a polgári repüléssel, illetve a Budapesti Műszaki Egyetemmel, az egyetemi fokozatok és a rendfokozatok viszonya, az önköltséges képzési formák eredményezte saját bevételek jelentősége. Berényi Dénes a DAB-on belüli új csoport létrehozásával kapcsolatban felvetett kérdésre elmondta, milyen formai és tartalmi feltételei vannak egy munkabizottság létrehozásának. A konkrét igénnyel kapcsolatban alapos átgondolást kért és ígért. Véleménye szerint az erős, elfogadott tudományterületekhez történő kapcsolódás egy ideig csak erősítheti a hadtudományt.

Utolsó napirendi pontként egy gyakorlati oktatási helyszínt is sikerült a vendégeknek megtekinteniük, jelesül a Repülőtechnikai Központot, ahol a főiskolai szintű alapképzésben nagy szerepet játszó repülőgép-szerkezeteket és technológiákat ismerhették meg.

Az egyértelműen sikeresnek ítéhető „szolnoki kirándulás” két legfontosabb tapasztalatát a vendég résztvevők már a helyszínen megfogalmazták. Egyrészt jó volt látni, hogy a katonai felsőoktatás ki kíván lépni az elzárt, elszigetelt világából, és a megváltozott nemzetvédelmi oktatási-kutatási feladatokra kiválóan felkészült oktatói gárda segít-

ségével a magyar felsőoktatás teljes jogú tagja akar lenni. Másrészt látva a házigazdák határozott és átgondolt lépéseit és terveit nem kis iróniával el is hangzott: „Lehetséges, hogy ezen a területen valósul meg egyedül érdemi integráció a magyar egyetemeken, főiskolákon?” Mindenesetre az egyértelműen

állítható, hogy a felsőoktatás integrációs feladatait a ZMNE nagyon komolyan vette. Kívánjuk, legyen ez mind az intézmény, mind a magyar oktatás és a tudományos kutatás hasznára!

Kormos János

Idősgondozás és fiatalok nevelése

A Debreceni Akadémiai Bizottság Geriatriai Munkabizottsága és a Debreceni Zsidó Hitközség május 28–30-a között konferenciát rendezett „Idősgondozás és fiatalok nevelése” címmel, amelyre hazai résztvevők mellett 14 határon túli magyar ajkú közösséget hívtak meg Szlovákiából, Ukrajnából, Romániából, Jugoszláviából. A konferenciát Gergely Judith a DAB Geriatriai Munkabizottsága társelnöke nyitotta meg, aki mindhárom nap moderálta az összejövetelt. Berényi Dénes akadémikus, a DAB elnökének köszöntője után előadást tartott Iván László egyetemi tanár, a Magyar Gerontológiai Társaság elnöke, aki az idősgondozás európai helyzetét ismertette. Talyigás Katalin az idősök gondozásával foglalkozó szociális intézményekről szólt. Vértés László főorvos, a Magyar Gerontológiai Társaság főtitkára az idős kor orvosi problémáit elemezte. Gergely Judith a Debreceni Orvostudományi Egyetem professzora tárgyalta a nőegylet szerepét az idősök társadalmi kapcsolatainak megőrzésében. Lednitzky András, a Szegedi Hitközség elnöke számolt be a náluk működő Idősök Háza életéről. A délutáni ülésen a határon túli magyar ajkú közösségek mutatták be az idősgondozás terén végzett munkájukat. A második napon összegezték az elhangzottakat és határozatot fogalmaztak meg a teendőkről.

Majd Schőner Alfréd ismertette a fiatalok magyarországi tanulási és továbbtanulási lehetőségeit. A debreceni ifjúság szervezeteiről Weisz Péter a debreceni Hitközség elnö-

ke szólt. A délutáni program ismét a külföldi vendégeknek adott teret a náluk folyó ifjúsági munka ismertetésére. A harmadik napon kerekasztal-megbeszélések voltak, továbbá Halmos Sándor adott tájékoztatót a Debreceni Hitközség életéről. Gergely Judith zárszavában összegezte és értékelte a három nap alatt elhangzottakat, hangsúlyozva a résztvevőkre váró feladatokat.

A péntek esti ünnepi istentiszteleten Schőner Alfréd rektor tartotta a beszédet. Szombat délelőtt Neumann Ernő temesvári főrabbi beszéde tette emlékezetessé az istentiszteletet. A szombat esti vacsora után a Nagyváradi Ifjúsági Kórus és Havas Judit előadóművész kiváló programja szórakoztatta a résztvevőket. Vasárnap délelőtt Vajda Mária muzeológus vezette a mintegy 180 résztvevőt a Déri múzeumban.

Ez a konferencia példaértékű volt, hiszen a történelemben elsőként és először fogott össze minden hazai és 14 határon túli magyar ajkú közösséget. Több gyülekezetnek első ízben nyílt alkalma saját múltját, jelenét bemutatni és munkáját más közösségek tapasztalataival összevetve szélesíteni. A konferencia témája messzemenően követte az ENSZ 1999. évi ajánlását, hogy legyen ez az esztendő a „Generációk éve”, amely adjon szempontokat és mutasson utat a nemzedékek összetartozásához.

Gergely Judith